

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет початкової освіти

Кафедра фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Лабораторія модернізації початкової освіти

Науково-методичний центр інноваційних освітніх технологій

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Бердянський педагогічний університет

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ПНУ)

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Всеукраїнська науково-практична

інтернет-конференція

6-7 жовтня 2022 року

(матеріали конференції)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Факультет початкової освіти

Кафедра фахових методик та інноваційних технологій у початковій школі

Лабораторія модернізації початкової освіти

Науково-методичний центр інноваційних освітніх технологій

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Бердянський педагогічний університет

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (ПНУ)

ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція 6-7 жовтня 2022 року
(матеріали конференції)

Умань

2022

2

Візавер Вікторія Арпадівна <i>ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ЗА ДОПОМОГОЮ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	40
Вінд Діана Вікторівна <i>ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН В СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ</i>	42
Гафарова Азіза Саїдівна <i>ЗГУРТУВАННЯ ДИТЯЧОГО КОЛЕКТИВУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ</i>	46
Греба Ілдіко Золтанівна <i>РЕАЛІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В БЕЛЬГІЇ</i>	50
Губарева Дар'я Вячеславівна Глобенко Наталія Віталіївна <i>КОРЕКЦІЯ ПОРУШЕНЬ УСНОГО МОВЛЕННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ АРТТЕРАПІЇ</i>	53
Гудовсек Оксана Анатоліївна <i>СЕРТИФІКАЦІЯ ВЧИТЕЛІВ – ВАЖЛИВИЙ СКЛАДНИК НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ</i>	56
Довга Тетяна Яківна <i>САМОМЕНЕДЖМЕНТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ</i>	61
Загоруйко Наталія Павлівна <i>ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РОБОТИ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ</i>	65
Качерова Ольга Георгіївна <i>ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКИХ СМАКІВ ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ</i>	68
Комар Ольга Анатоліївна <i>ГОТОВНІСТЬ СТУДЕНТІВ ДО ПРОВЕДЕННЯ ІНТЕГРОВАНИХ ЗАНЯТЬ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ</i>	70
Котелянець Наталка Валеріївна <i>ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ</i>	76
Красовська Ольга Олександрівна <i>АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ</i>	81
Кузнецова Оксана Вікторівна <i>ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ</i>	85

Кузнецова Оксана Вікторівна

кандидат педагогічних наук, доцент
професор кафедри педагогіки,
психології, початкової освіти та
освітнього менеджменту

*Комунальний заклад «Харківська
гуманітарно-педагогічна академія»*

Харківської обласної ради

м. Харків, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ ДО ПРОЦЕСУ АДАПТАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Швидкі зміни відбуваються у сучасній системі освіти України: впроваджується концепція Нової української школи, виникають нові методи, методики і підходи до навчання, розвиваються нові галузі, змінюються тенденції набуття освіти. Але такою ж актуальною залишається проблема адаптації дитини до навчання у закладі загальної середньої освіти. Це складний і відповідальний період, адже під час будь-якого нового виду діяльності відбувається мобілізація всіх психічних і психофізіологічних зусиль дитини задля того, щоб опанувати потрібні вміння, навички, пристосуватися до нового режиму дня, знайти своє місце у групі своїх нових товаришів, встановити взаємовідносини з учителем. Під час освоєння навчальної діяльності відбуваються значні зміни у психіці дитини, відбивають процес її адаптації.

Збереження здоров'я дитини і громадян є одним із головних завдань будь-якої держави. В даний час багато вітчизняних фахівців відзначають загальне погіршення стану здоров'я у дітей, що вступають до школи. Однією з причин даної обставини багато в чому є порушення процесу адаптації.

Важливість дослідження й вивчення адаптаційного процесу зумовлена тим, що вступ до школи є переломним моментом у житті дитини, це є серйозним випробуванням для дітей – шестиліток. Від ефективності процесу адаптації значною мірою залежить

успішність дітей у навчанні, збереження їхнього фізичного та психічного здоров'я.

Одним із важливих напрямів підготовки майбутніх фахівців початкової освіти є вивчення процесу адаптації молодших школярів до навчання в школі. Вивчаючи психолого-педагогічні освітні компоненти, студенти здобувають знання про психологічну готовність молодших школярів до навчання, у них формуються уявлення про адаптацію першокласників до школи як комплексної багатопланової проблеми, якою охоплюються різноманітні рівні аналізу спостережених фактів. Майбутні вчителі повинні засвоїти знання про основні закономірності входження дітей в нову соціальну ситуацію та сформувані уявлення про фактори, умови й показники психологічної адаптації першокласників до школи.

Окрім того, студенти повинні усвідомити зміст поняття «шкільна адаптація», структуру й механізми пристосування дітей до школи, знати фактори та критерії психологічної адаптації дітей до закладу загальної середньої освіти.

Майбутні вчителі початкових класів повинні розуміти, що готовність дитини до школи складається з багатьох компонентів. Недостатня сформованість якогось із них не може не позначитись на її адаптації до школи. Майбутні фахівці мають усвідомлювати наскільки важливо володіти знаннями питань адаптації дітей до школи й реалізовувати їх у різноманітних ситуаціях.

Ми підтримуємо думки науковців і визначаємо професійну підготовку вчителя початкової школи як процес оволодіння особистістю життєвими компетенціями, загальнонауковими, професійними знаннями і вміннями для успішного здійснення професійної діяльності.

У психолого-педагогічній науці сформувалися різні погляди на сутність поняття «готовність».

А. Реан та Я. Коломінський вважають, що готовність до діяльності є певним рівнем у розвитку особистості, що передбачає сформованість цілісної структурованої системи ціннісних, когнітивних, емоційно-вольових і операційно-поведінкових якостей

особистості, які забезпечують її оптимальне орієнтування в діяльності [53].

Отже, багатьма дослідниками готовність до діяльності розуміється як один із критеріїв результативності процесу підготовки, як система інтегративних властивостей, якостей особистості та як спрямування на майбутню професійну діяльність.

Доцільним, на наш погляд, є розуміння готовності як інтегрального особистісного утворення, системи якостей особистості, яка забезпечує результативність діяльності сучасного фахівця.

Застосовуючи поняття «адаптація» до навчальної діяльності, можна відзначити, що вона є процесом зміни параметрів і структури в логіко-лінгвістичній моделі студента й вироблення відповідних навчальних впливів на основі інформуючої (контрольної) інформації з метою досягнення директивного заданого стану учня при його початковій невизначеності й мінливому педагогічному середовищі.

Мотиваційна готовність суб'єкта проявляється в мотиваційному санкціонуванні конкретного напрямку професіоналізації, формуванні рівня домагань і самооцінки, що залежить від якісних характеристик самореалізації суб'єкта в процесі професіоналізації та трудової діяльності. В основі цього лежить реальна мотиваційна орієнтованість студентів на особистісний розвиток в освітньому процесі, де педагогічна підготовка повинна ґрунтуватися на виявленні освоюваної трудової діяльності можливостей особистісного розвитку й самоактуалізації суб'єкта.

Таким чином, готовність майбутнього фахівця початкової освіти до здійснення процесу адаптації молодших школярів розглядається нами як діяльнісна характеристика особистості майбутнього педагога – суб'єкта професійної діяльності, що характеризується наявністю системи мотивів і цінностей, що відображають позитивне ставлення до діяльності та її цілей, системи психолого-педагогічних знань і комплексу професійно-педагогічних умінь і навичок, які дають змогу здійснювати процес

адаптації молодших школярів, дотримуватись рефлексивної позиції по відношенню до власної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Акімова О. М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до організації професійно орієнтованої роботи учнів початкової школи *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2014. 415 с.

2. Гринчук О. І. Проблема адаптації як психолого-педагогічний феномен. *Філософія, соціологія, психологія*. Івано-Франківськ: Вид-во «Плай» Прикарпатського ун-ту, 2002. Вип. № 7. С. 70-78.

3. Долинська Л. В. Психолого-педагогічні умови особистісно-професійного зростання майбутнього вчителя *Психологія*. Збірник наукових праць. Вип. 3. К., 2000. 315 с.

4. Одарченко В. І. Самовдосконалення вчителя як цілеспрямований процес підвищення рівня професійної компетентності *Формування професійної культури майбутніх педагогів в умовах модернізації освіти*. Харків : ФОП Шейніна О.В., 2012. С. 78-79.

5. Пономарьова Г. Ф. Виховання майбутнього педагога: теорія і практика: монографія / Г.Ф. Пономарьова; М-во освіти і науки України; Комунал. закл. Харків. обл. «Харків. гуманітар.-пед. акад.». Харків : Ранок, 2014. 547 с.

6. Реан А. А., Коломинський Я. Л. Соціальна педагогічна психологія : Навчальний посібник для психологів та педагогів., 2001. 416 с.